

Zabíjačka

Maruška si namazala k večeři chleba se sádlem, ve kterém jsou drobné škvarečky. Chléb si posype nadrobno nakrájenou cibulí a s chutí se do něj zakousne. Ach, ta chuť - ta je jako tenkrát u babičky.

Ten den začal časně zrána, venku byla ještě úplná tma. Na dvoře už bylo rušno, babička zatopila pod velkým kotlem, dědeček donesl velké necky. Přicházejí sousedé, strýcové i tety, někdo nese prkénko a nůž, někdo hrnec. Všichni se tváří vesele, protože zabíjačka je velká událost. Babička volá Marušku k sobě do kuchyně, aby jí pomohla loupat cibuli a čistit zeleninu. Nechce, aby viděla, jak řezník poráží prase, a za pomoci sousedů je zavěšují na trám, pod kterým jsou necky.

Na plotně začíná bublat voda v největším hrnci, bude se dělat tlačinka a jitrnice.“ Zvenku se sem nese smích a volání, občas i kousek písničky. Přiběhne teta s mísou a řekne, že je potřeba krev míchat, aby se nesrazila. Babička bez spěchu podá Marušce vařečku. „Míchej pomalu, pořád dokola,“ a Maruška poctivě míchá. Babička z ní bude dělat zabíjačkovou polévku, které se říká prdelačka. Maruška ví, že ji to zahřeje až v břiše: vývar, krev, kroupy, česnek, pepř, majoránka... taková chuť, která patří k zimě. Z části dělá babička prejt, který voní majoránkou. Dá ho do hlubokého pekáče a šup s ním do trouby.

Za chvíli se začnou nosit kusy masa. Něco dala babička vařit do polévky, něco nasolila a dávala do kameninového hrnce. Drobné kousky masa krájela a spolu s cibulí a česnekem je dala péct ve velkém pekáči do trouby. Maruška se ani nestačí dívat, co všechno se kolem děje. A co teprve venku! Tam je velký stůl, kde řezník krájí právě vytažené horké maso z polévky na drobné kousky. Pak je dává do strojku a plní jím silné střevo - rázem je z toho tlačinka, jak ji Maruška zná. O kousek dál se dělají jitrnice a jelítka. Všude je pilno, ale také zábava. Řezník na všechno dohlíží a ochutnává. Když vidí Marušku, podá jí plátek vařených jater a na nich tenký plátek ovaru. Jej, to je dobrota!

A už babička nese talíř a na něm půlky opečeného chleba, který voní česnekem, a na něm jsou míchaná vejíčka s mozečkem. To Marušce také moc chutná, je to horké a jemné, ale už to ani nedojí.

Z vývaru zůstane ovarová polévka, babička už ji nalévá do zavařovacích sklenic a bude ji zavařovat, aby ji mohla použít i později.

Odpoledne začne škvareň sádla. V hrnci to prská a syčí a kostičky sádla se pomalu mění ve zlaté škvarky. Babička říká, že sádlo bude na pečení a škvarky na chleba.

Vzpomínka se Marušce pomalu rozplyne stejně jako pára nad hrncem. Zase stojí ve své kuchyni a dívá se na chleba se sádlem. Znovu si ukousne a na okamžik se jí sevře hrdlo, ne smutkem, spíš tím tichým dojetím a láskou k minulosti.

Otázky ke vzpomínání

- Byli jste někdy na zabíjačce?
- Pamatujete si řezníka nebo sousedy, kteří chodili pomáhat?
- Co všechno jste na zabíjačku připravovali?
- Jaké dobroty vám ze zabíjačky nejvíce chutnají?
- Co se na zabíjačce ochutnávalo jako první?
- Co jste ze zabíjačkových dobrot moc nemuseli?
- Kdo u vás doma při zabíjačce pomáhal?
- Kdo byl „hlavní“ v kuchyni - babička, maminka, nebo teta?
- Co se nosilo jako výslužka a komu se dávala?
- Měli jste své „tajné mlsání“, třeba škvarky?
- Jaké vůně vám nejvíc připomínají zabíjačku?
- Pamatujete si chuť ovaru s křenem a hořčicí?

